

**BETÆNKNING****Afgivet af Lovudvalget****vedrørende**

**Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til EM2019 at omdele en redegørelse med anbefalinger til, hvordan indsatsen mod korruption kan styrkes. Redegørelsen skal herunder indeholde en beskrivelse af fordele og ulemper, foruden de økonomiske konsekvenser og juridiske forudsætninger, ved henholdsvis etableringen af en uafhængig antikorrupsionsenhed og fremlæggelsen af en antikorrupsionslov, som samler tiltagene mod korruption.**

**Afgivet til forslagets 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Nikkulaat Jeremiassen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Stine Egede, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 18. oktober 2018 under EM2018 gennemgået forslaget.

**1. Forslagets indhold og formål**

Med forslaget vil Naalakkersuisut blive pålagt at udarbejde en redegørelse med anbefalinger til hvordan indsatsen mod korruption kan styrkes. Herunder skal redegørelsen indeholde en beskrivelse af fordele og ulemper, de økonomiske konsekvenser og juridiske forudsætninger, ved henholdsvis etableringen af en uafhængig antikorrupsionsenhed og fremlæggelsen af antikorrupsionslov, som samler tiltagene mod korruption.

**2. Naalakkersuisuts svarnotat**

Naalakkersuisut henviser i sit svarnotat til fire bestemmelser i kriminalloven med henvisning til at disse former for korruption allerede er ulovlige.

Derudover bemærker Naalakkersuisut at justitsområdet ikke er et hjemtaget område, hvorfor vedtagelsen af en antikorrupsionslov umiddelbart falder uden for Inatsisartuts kompetenceområde, og at arbejdet vil skulle ske i samarbejde med rigsmyndighederne.

Naalakkersuisut foreslår at en eventuel redegørelse med fordel også kan vurdere, hvorvidt eksisterende interne kontroller og administrative retningslinjer udgør et tilstrækkeligt værn mod besvigelser og misbrug af offentlige midler.

Yderligere giver Naalakkersuisut også udtryk for at det ville være relevant at vurdere, hvorvidt indholdet i FN's konvention af 31. oktober 2003 mod korruption, som Danmark har tiltrådt, uden at Grønland er omfattet, ville kunne inkorporeres i grønlandsk lovgivning.

### **3. Internationale korrupsionsindeks**

Transparency International gennemfører hvert år Corruption Perceptions Index. Grønland er desværre ikke med på listen over sammenlignelige lande. Korrupsionsindekset rangerer i alt 180 lande alt efter hvordan niveauet af korruption i den offentlige sektor opfattes af en række uafhængige kilder. Landene er herefter rangeret fra det land der plages mindst af korruption, til de lande der plages mest af korruption. I indekset indgår analyse af sammenhængen mellem korruption og den globale krise for demokratiet. Grønland er desværre ikke med, på grund af manglende uafhængige kilder. Kilderne er for eksempel Verdensbanken og World Economic Forum. Disse vurderer ikke Grønland.

### **4. Globalt korrupsionsbarometer**

Transparency International Greenland udarbejdet i 2016 en rapport om korruption. Undersøgelsen bygger på 510 telefoninterview med et repræsentativt udsnit af den grønlandske befolkning. Spørgsmålene er standard i den internationale undersøgelse "Global Corruption Barometer". Det er første gang en sådan undersøgelse laves i Grønland. Telefoninterview er gennemført i perioden 11. januar-17. februar 2016 – på grønlandsk eller dansk efter respondentens eget valg.

I undersøgelsen er korruption forstået som: som 'Misbrug af betroet magt for egen vindings skyld.' Det dækker altså ikke bare bestikkelse, men også 'smørelse', uretmæssige gaver og uretmæssige fordele såvel som nepotisme. Definitionen dækker således over mere end den kriminalretlige forståelse af termen "korruption".

Resultaterne siger ikke noget om hvorvidt der rent faktisk foregår korruption i landet, men derimod om folks oplevelse af dette.

Undersøgelsen afdækket følgende:

a) Korruption opleves som forværret det seneste år

Næsten halvdelen af respondenterne oplever at korruption er forværret over det seneste år. 11% mener at korruption er blevet meget værre, mens 37% mener det er blevet værre. Til sammenligning mener kun 14% at korruption er blevet mindre slemt over det sidste år.

b) Regeringen gør ikke nok for at bekæmpe korruption

25% af respondenterne mener at regeringen håndterer bekæmpelse af korruption meget dårligt mens 38% mener at det håndteres dårligt.

c) Tilliden blandt respondenterne er lavest til regeringen og erhvervsledere

22% af respondenterne svarer at regeringen og regeringslederen 'alle eller næsten alle er korrupte', mens det samme gør sig gældende for 16% når det kommer til erhvervsledere i Grønland. Den højeste tillid har retsvæsnet, som kun 5% mener er korrupte.

d) Korruption er på respondenternes top 6 over vigtige emner der bør være på den politiske agenda

20% af respondenterne nævner korruption som et centralt tema efter økonomi/arbejdsløshed (74%), uddannelse (57%), sundhed (48%), miljø (25%) og kriminalitet/sikkerhed (24%).

e) Korruption skal frem i lyset

91% af respondenterne ville føle sig forpligtede til at anmelde korruption hvis de oplevede det og 60% oplever, at det er generelt accepteret at rapportere en korruptionssag i Grønland. Det understøttes af, at respondenterne netop ser rapportering til myndigheder og synliggørelse eksempelvis i medier som de mest effektive måder at bekæmpe korruption på frem for demonstrationer, boykot eller andre politiske manifestationer.

f) Velhavende individer har for meget indflydelse på regeringen

77% er enige i at velhavende individer ofte bruger deres indflydelse på regeringen til at fremme deres egen interesse, og at der bør være strammere regler for at undgå dette.

## **5. Henvendelse fra Transparency International Greenland i forbindelse med udvalgets behandling af punktet.**

I forbindelse med udvalgets behandling af punktet, har Transparency International Greenlands bestyrelse (TIG) sendt en opfordring til at Lovudvalget tiltræder punktet.

TIG mener det vil være oplagt at se på muligheden for, at Grønland tiltræder FN's konvention mod korruption. De henviser i den sammenhæng til at det på deres hjemmeside fremgår en

analyse af hvad dette konkret vil betyde for Grønland<sup>1</sup>, samt flere andre publikationer om antikorrupcion<sup>2</sup>. De er således af den opfattelse af det til brug for en redegørelse ligger en række relevant materiale at tage udgangspunkt i, hvorfor de mener en redegørelse kan være færdig inden for en tidsfrist på 1 år, som foreslået af forslagsstiller.

## 6. Kriminalretlige sager vedrørende korrupcion

I forbindelse med udvalgets behandling af punktet har udvalget indhentet oplysninger fra politiet om hvor mange sager de har haft som omhandler kriminallovens bestemmelser om korrupcion. Politiet har besvaret anmodningen med følgende:

*” I perioden 1/1-14 til 31/12-18 har vi haft følgende sager:*

*Bestikkelse af offentlig myndighed: 4 sager (alle forsøg)*

*Modtagelse af bestikkelse: 0*

*Misbrug af offentlig myndighed: 5*

*Bestikkelse af voldgiftsdommer: 0”*

## 7. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget bemærker at termen korrupcion umiddelbart kan dække over mere end blot den kriminalretlige brug af termen. Generelt synes det at være en forståelse af at vores samfund ikke er præget af korrupcion. Udvalget er ikke uenigt i at det grønlandske samfund kun i lille grad er præget af direkte korrupcion – heldigvis. Men ved en indirekte forståelse af termen, holder påstanden måske knap så godt. I hvilket omfang tilgodeses borgere bedre og behandles anderledes end andre borgere, eksempelvis på baggrund af familieforhold eller nære relationer? I hvilken grad indgår også andre end faglige kompetencer ved udpegelse af betydningsfulde poster i samfundet, eksempelvis bestyrelsesposter?

I sit svarnotat henviser Naalakkersuisut til flere bestemmelser i kriminalloven der regulerer sanktioner ved bestikkelser og misbrug af offentlige midler. Naalakkersuisut fremhæver i denne sammenhæng at disse former for korrupcion således allerede er ulovlige. Udvalget er ikke på nogen måde uenig i at bestikkelser og misbrug af offentlige midler allerede er ulovligt. Udvalget er dog af den opfattelse at de reguleringer der findes, i udgangspunktet har fokus på den kriminalretlige overtrædelse, og at der ikke tilsvarende er fokus på den forebyggende del.

---

<sup>1</sup> [https://www.transparency.gl/wp-content/uploads/TIG\\_Analyse.-DK.pdf](https://www.transparency.gl/wp-content/uploads/TIG_Analyse.-DK.pdf)  
[https://www.transparency.gl/wp-content/uploads/TIG\\_Analyse.-KAL.pdf](https://www.transparency.gl/wp-content/uploads/TIG_Analyse.-KAL.pdf)

<sup>2</sup> <https://www.transparency.gl/publikationer-og-vaerktojer/>  
<https://www.transparency.gl/ka/saqqumersittakkat-sakkussallu/>

Udvalget noterer sig at Naalakkersuisut i sit svar notat giver udtryk for at en eventuel redegørelse først vil kunne fremlægges EM2020. Udskydelsen af forslaget 2. behandling indebærer, at fristen for fremlæggelse af redegørelsen vil skulle sættes til FM2021, hvis Naalakkersuisuts ønske om en frist på 2 år skal imødekommes. Dette vil kræve et ændringsforslag.

Med hensyn til Naalakkersuisuts bemærkninger om at redegørelsen med fordel også kan omhandle en vurdering af, hvorvidt eksisterende interne kontroller og administrative retningslinjer udgør et tilstrækkeligt værn mod besvigelser og misbrug af offentlige midler, er dette en præciserende tilføjelse udvalget tilslutter sig.

Tilsvarende er udvalget enig i at det vil være relevant at redegørelsen indeholder en vurdering af, hvorvidt det er aktuelt at tilslutte sig og inkorporere FN's konvention af 31. oktober 2002 mod korruption. I forlængelse af dette er udvalget af den opfattelse at det vil være aktuelt at redegørelsen også indeholder en vurdering af hvorvidt det kan være andre konventioner det i denne sammenhæng kan være aktuelt at tiltræde og inkorporere. Udvalget finder i den sammenhæng grund til at henlede opmærksomheden på at det i en avisartikel i 2014<sup>3</sup> fremgår at Justitsministeriet overvejet at rette henvendelse til Grønlands Selvstyre for at høre om det var interesse for at tiltræde Europarådets strafferetskonvention om korruption. Udvalget har ikke oplysninger om hvorvidt denne overvejelse medførte at det blev rettet en henvendelse, eller hvorledes en eventuel henvendelse blev besvaret. Udvalget kan dog konstatere at konventionerne ikke er tiltrådt.

Med hensyn til antikorrupsionsretningslinjerne for medarbejdere i centraladministrationen og underliggende enheder, og at der på råstofområdet i marts 2015 blev fastsat en særlig antikorrupsionspolitik der på enkelte punkter går videre end de førstnævnte retningslinjer, finder udvalget grund til at bemærke at redegørelsen også kunne afdække om det kan være hensigtsmæssigt at gøre disse skarpere retningslinjer gældende for hele, eller dele, af den øvrige centraladministration og underliggende enheder. Udvalget udelukker ikke at dette kunne være et godt værktøj til at forebygge eventuel korruption inden for f.eks. det grønlandske fiskeri.

## **8. Udvalgets indstillinger**

Et enig udvalg fremsætter følgende ændringsforslag:

---

<sup>3</sup> <https://www.berlingske.dk/business/groenland-staar-alene-i-kampen-mod-korruption>

**Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til FM2020 at omdele en redegørelse med anbefalinger til, hvordan indsatsen mod korruption kan styrkes. Redegørelsen skal herunder indeholde en beskrivelse af fordele og ulemper, foruden de økonomiske konsekvenser og juridiske forudsætninger, ved henholdsvis etableringen af en uafhængig antikorrupsionsenhed og fremlæggelsen af en antikorrupsionslov, som samler tiltagene mod korruption.**

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

---

Anders Olsen  
Formand

---

Sofia Geisler  
Næstformand

---

Nikkulaat Jeremiassen

---

Justus Hansen

---

Stine Egede